

Methode monitoring dagvlinders

Het doel van het onderzoek is om na te gaan welke soorten dagvlinders voorkomen binnen provinciedomeinen waar specifiek natuurgericht beheer gebeurt. Door het onderzoeksgebied af te bakenen in functie van het gevoerde beheer, kan met deze informatie ook een beheersequivalentie gebeuren. Veranderingen in vegetaties gebeuren maar langzaam in functie van het gevoerde beheer. Jaarlijkse opvolging is daarom niet noodzakelijk.

Om de 3 jaar worden in hetzelfde jaar minstens 4 bezoeken afgelegd langs een vastgelegd traject. Daarbij wordt een vaste route afgewandeld die is opgedeeld in homogene stroken (secties) van telkens 50 meter. Voor grote domeinen als de Kemmelberg en de Palingbeek zijn er 20 dergelijke secties, in Zandvoordebos 4.

Tijdens het bezoek wordt binnen elke sectie het aantal exemplaren van *elke* soort genoteerd die zich binnen een denkbeeldige kooi bevinden van 5 meter vóór en boven de waarnemer alsook 2,5 meter links en rechts¹. De breedte van een verhard wandelpad telt hierin niet mee. Het verdient aanbeveling om bijzondere plaatsen op kaart aan te duiden, zoals belangrijke nectarbronnen, waardplanten, ...

Losse waarnemingen van niet in de teltransecten waargenomen soorten worden ook genoteerd.

De bezoeken dienen tijdens gunstig weer plaats te vinden (tussen 10 u. en 16.30 u., minstens 17°C, weinig wind, geen regen). De inventarisatieperiodes zijn :

- 20 april - 15 mei : vroege soorten (Oranjetip, Citroenvlinder)
- 15 mei- 10 juni : voorjaarssoorten (Aardbeivlinder, Koninginnepage, Kleine vuurvlinder, Groentje, Icarusblauwtje, Bruin blauwtje, Argusvlinder, Hooibeestje)
- 1 juli - 20 juli : voorzomersoorten (Eikenpage, Bruine eikenpage, Icarusblauwtje, Bruin zandoogje)
- 25 juli - 20 augustus : hoogzomersoorten (Citroenvlinder, Kleine vuurvlinder, Sleedoornpage, Icarusblauwtje, Bruin blauwtje, Argusvlinder, Hooibeestje, Koevinkje, Bruin zandoogje, Heivlinder).

De bovenstaande methode zal geen perfect beeld geven van de aantalsevolutie van alle soorten. Daarvoor is het aantal bezoeken te beperkt. Idealiter zou hiervoor elke week van april tot september een route gelopen moeten worden, maar dit vergt een zeer grote inspanning van de vrijwilligers. Met de 4 bezoeken zal wel een goed beeld verkregen worden van de soortensamenstelling.

De vrijwilligers mogen uiteraard altijd extra bezoeken uitvoeren.

Methode monitoring libellen

Het doel van de libellenmonitoring is net als bij de dagvlinders om een eerder kwalitatief beeld te krijgen van de aanwezige soorten in domeinen met veel waterplassen. Het aantal libellen (individuen) dat effectief gebruik maakt van een plas is zeer moeilijk in te schatten. De aantalsschattingen van de tellingen zijn daarom enkel momentopnames die als aanvullende informatie kunnen beschouwd worden, maar zonder er verder veel conclusies aan op te hangen.

¹ van Swaay C., 2000. *Handleiding Landelijk Meetnet Dagvlinders*. De Vlinderstichting, Wageningen i.s.m. Centraal Bureau voor de Statistiek, Voorburg.

Tijdens minstens 3 bezoeken per onderzoeksjaar wordt telkens een volledige soortenlijst opgemaakt met schattingen van het totaal aantal aanwezige individuen van elke soort die gedurende een observatietijd van 15 minuten per plas wordt vastgesteld. Voor juffers is dat meestal moeilijk omdat heel wat exemplaren in ruigte of in bomen en struiken verblijven. Pas uitgeslopen exemplaren (teneralen) worden apart genoteerd.

De telperiodes zijn :

- 15 mei - 20 juni : voorjaarssoorten
- 10 juli - 31 juli : zomersoorten
- 15 augustus - 15 september : nazomersoorten

De vrijwilligers mogen uiteraard altijd extra bezoeken uitvoeren.

De tellingen dienen steeds plaats te vinden bij gunstig weer (zie vlinders) dat reeds gedurende minstens 2 dagen aanhoudt. Losse waarnemingen buiten de telrondes of via een andere methodiek, mogen steeds ook worden doorgegeven.

Het onderzoek gebeurt minstens om de 3 jaar.